

Izhaja

vsak četrtek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure
popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4.—
» Nemčijo . . . » 5.—
» ostalo inozemstvo . . » 6.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte po 20 h za 1 cm². Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravištvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvó lista »Mir« v Celovec,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohnan. račun št. 96.232.

Leto XXXV.

Celovec, 13. oktobra 1916.

Št. 41.

Zakaj se Romunija vojskuje.

Zunanje ministrstvo je objavilo zbirko diplomatičnih listin glede odnošajev monarhije do Romunije od 22. julija 1914 do 27. avg. 1916. Povečini je vsebina javnosti že znana, zbirka pa podaja tudi javnosti še neznana dejstva. Kratka vsebina zbirke: Dne 22. julija 1914 je sporočil grof Berchtold poslaniku v Bukarešti, grofu Czerninu, da naj zaupno sporoči kralju in Bratianu, da se bo izročila Srbiji nota. Dne 26. julija je grof Berchtold brzojavno naročil grofu Czerninu, da zahteva od Romunije strogó nevtrálnost in za slučaj, da napade Rusija, lojalno sodelovanje.

Dne 28. julija je brzojavil poslanik, da je kralj Karol v slučaju vojske monarhije s Srbijo zjamčil nevtrálnost. Če pa nastopi Rusija, je rekel kralj, da na podporo Romunije žal ne moremo računati. Pristavil je, da ga nobena sila na svetu ne more pripraviti, da bi zgrabil za orožje proti monarhiji.

Dne 6. avgusta je sporočil kralj grofu Czerninu sklep kronskega sveta; kralj v njem ni mogel doseči, da Romunija izpolni svojo zavezniško dolžnost. Soglasno je pa kronski svet tudi zavrnil pristop k Rusiji kot nemogoč. Poslanik je mnenja, da se zna tudi Romunija oglašiti, če oživi proti nam namerjene inštinkte fraza o razdelitvi monarhije, in da bi v tem slučaju kralj Karol raje odstopil, kakor privolil.

Že dne 23. avg. je sporočil Czernin, da delajo Rusi obljube in strahujejo ministre. 13. sept. je sporočil, da je agitacija za vojsko vsled dogodkov v Galiciji narasla. Ko je kralj zbolel, je grof Czernin govoril s kraljevičem Ferdinandom. Ta je rekel, da hoče ves svet vojsko proti nam. Nemogoče je, vojskovati se proti Rusiji, vse drugo je mogoče. Na opombo poslanika, da ve, kralj in kraljevič sta za izdajstvo nezmóžna, je odgovoril kraljevič, da bi bila to največja felonija (državna nezvestoba) in bi se sam imel za grdávša.

Dne 9. oktobra je poročal grof Czernin o svoji avdienci pri kralju Karolu. Kralj se je jokál.

Rekel je, da ima le še eno željo: Umreti in napraviti konec.

10. oktobra. Kralj umrje.

Pod novim kraljem.

2. decembra. Od poteka vojske je odvisno, poročá grof Czernin, ali nam seže spomladi 1915 Romunija za hrbet ali pa bo šla z nami.

11. majnika 1915. Bratianu je rekel, da bo njegovo stališče strašno težavno, ako udari Italija.

16. junija. Bratianu je sporočil, da mu nikakor ni mogoče, dovoliti prevoz streliva za Turčijo.

Dne 3. novembra. Vprašanje barona Buriana, kako bi se Romunija zadržala, če bi Rusi poizkusili prodreti preko Romunije. Bratianu je zagotavljal, da ne bi pripustil ruskega prehoda in da misli, da ga Rusi tudi ne bodo resno poizkusili.

12. majnika 1916. Romunija je dala čutiti, da smatra uničenje monarhije za možno, uničenje Rusije pa za nemogoče in da je mogoče misliti na trajno posest Sedmograške, ne pa na trajno posest Besarabije.

V poročilu z dne 19. junija je poročal grof Czernin, da bodo o postopanju Romunije odločali topovi, ne pa diplomacija, ki more le zavirati, ne pa onemogočiti.

Dne 28. junija je poročal poslanik že o pogajanjih Romunije s čveterozvezco. Romunija bi napovedala vojsko samo monarhiji.

Dne 30. junija je sporočil pogovor z Bratianom. Ta je opozarjal, da se vojska bliža koncu, da ste osrednji sili glede človeškega materiala izčrpani, zlasti Rusija pa da je neizčrpiljiva.

Dne 8. avgusta je sporočil poslanik: Bratianu se je z njim dalje časa pogovarjal in rekel, da mu lahko pomagamo obdržati nevtrálnost če ponudimo odstopiti nekaj Bukovine.

Z ozirom na to, da bi nas Romunija pozneje, če bi nas imela za premagane, kljubtemu napadla in da bi bil baron Burian zoper to, je poslanik odklonil. Baron Burian je to poslanikovo stališče brzojavno potrdil.

Dne 10. avg. je sporočil baron Burian poslaniku, da se Romunija pogaja s čveterosporazumom.

Dne 12. poročá poslanik o velikih vpoklicih in da se vpoklicani oborožujejo ponoči.

Dne 12. avgusta sporoči baron Burian, da se naj tajni politični akti natihoma po kurirjih pošljejo na Dunaj.

Pod pritiskom Rusije.

Dne 26. avgusta je grof Czernin govoril s kraljem in rekel, da hočemo ostati prijatelji Romunije, da pa bomo morali zavzeti odločno drugo stališče, če bo Romunija nadaljevala z vojnimi pripravami. Kralj je odgovoril nejasno, da ga ne veže, če je Bratianu sklenil kako pogodbo, misli pa, da njegova armada ne bo hotela ustaviti Rusov, če prodro skozi Romunijo.

Ponoči se je poslanik z Bratianom dolgo pogovarjal. Bratianu mu je zagotovil, da more, hoče in bo tudi ostal nevtráln; jutranji kronski svet da bo dokazal, da govori resnico. Kronski svet da je proti njegovi volji sklican. Ponovno je izjavil, da bo Romunija začela vojsko le, če bo napadena, namen, ki ga čisto gotovo prisojá Bolgarom.

Predzadnja listina v zbirki je vojna napoved, izročena dne 27. avgusta ob tričetrt na devet v c. in kr. zunanjem ministrstvu.

Zadnja listina je brzojav grofa Hadika, poslanika v Štokholmu, ki na prošnjo skozi Švedsko potujočega grofa Czernina naznanja, da je Rusija dne 24. avgusta stavila v Bukarešti ultimát.

Grška.

Kriza na Grškem se menda bliža svojem vrhuncu. Kralj ostaja trden. Po daljšem času se mu je vendar posrečilo, dobiti nov kabinet. Toda kako dolgo da bo vsled pritiska čveterosporazuma ostala ta vlada na krmilu, nihče ne more proročevati. Zdi se, da je kralj prejšnji kabinet odpustil, ker se je večina ministrov izrekla za vojno. Vodja grške delavske stranke Drakulos je bil pri kralju v avdienci. Opozarjal je kralja, da zasleduje nevarno politiko. Kralj je odgovoril, da je pač malo na tem, kaj bo s prestolom, ako bo uničena dežela. Kralj je dal razumeti, da še vedno veruje v vojaško premoč Nemčije in da bo nemški vpád napravil Grški konec. Čvetero-

Podlistek.

Nadangel Gabrijel.

(Legenda. Iz slovaščine prevel Podravski.)

(Konec.)

Komaj je Jožek prišel ven iz mesta, že je klical Gabrijel za njim: „Jožek počakaj!“ nesoč obenem pozabljene reči in okrvavljen nož. Ko je Jožek zagledal strašni nož, in ko mu je prijatelj jel praviti o umoru otrok v gostilnici, omedlel je in padel na tla. Ni vedel, kako je prišel v ječo; ko je prišel k zavesti, sta bila z Gabrijelom skupaj. Jožek ga je jel znóvič hudo oštevati, češ, da po tem dejanju ne uideta gotovi smrti. Gabrijel pa mu je dejal, da se njima ne zgodi ničesar. Zares, zarano je prišel gostilničar v ječo in prosil mlada človeka, da mu naj odpusti njegovo prenačljenost, ker jima je povzročil to neprijetnost, ker se mu je bilo le sanjalo, da sta njegova otroka umorjena, ki pa sta vendar živa in vesela, da je kaj. Prosil ju je takisto, naj se vrneta. In res, otroka sta z veseljem prišla k Jožku naproti ter hvalila igrače, ki jih jima je obljubil in tudi poslal. Jožek je stal ves omamljen, ter ni verjel lastnim očem, kajti dobro je vedel, da je otrokoma obljubil igrače, dal pa jima doslej še ni ničesar in ta ga vendar močno hvalita, videl je pa tudi, da ima sleherni rdeč trak okrog vratu.

Zapustila sta tudi to mesto. Med potoma je Gabrijel rekel Jožku: „Vidiš, ali mi sedaj ver-

jameš vse?“ In Jožek mu je obljubil, češ, da ga hoče odslej vse ubogati.

Že je bila tema, ko sta se bližala znóvič mestu. Gabrijel pa reče Jožku: „Nocoj pojdeva prenočit k nekemu slikarju tukaj v mestu in jaz te predstavim kot svojega brata, slovečega slikarja.“ Jožek se je jel izgovarjati, češ, kako naj bo slikar, ko pa še nikdar ni imel čopiča v roki. Gabrijel pa ga je le izpodbujal, češ, da mu hoče pomagati.

Ko dospeta k slikarjevi hiši, so ondi že svetili, in Gabrijel je potkal na duri. Slikar je prišel in ju vprašal, kdo da tako pozno po noči prihaja k njemu? Gabrijel mu odvrne, naj le spusti k sebi starega prijatelja. Slikar je oba prijazno sprejel in dal jima večerjo. Ko mu je Gabrijel predstavil Jožka kot svojega brata in odličnega slikarja, se je slikar razveselil, zakaj kralj, bivajoč v tem mestu, je dal razglasiti po širni pokrajini, da oni, ki mu naslika najlepšo sliko, sprejme od njega kraljevo nagrado.

Na noč si je najel Gabrijel samo eno sobo z eno posteljo za oba. Jožek je bil utrujen od potovanja, torej je šel kmalu leč in je zaspal. Gabrijel pa je bil po koncu. Ko se je Jožek prebudil, je videl, da Gabrijel ne spi, marveč da ima luč in da nekaj dela pri mizi. Pa se je delal, kakor da bi spal in opazoval je dalje. Ko je bil Gabrijel z delom gotov, ga je pokril z zavojem, se vlegel k Jožku in zaspal. Ko je Jožek zapazil, da že spi, je potihoma vstal, prižgal luč in šel k mizi. Odgrnil je zavoj na mizi in kaj je videl? Prelepo sliko Device Marije. In ta slika je imela to lastnost, da kdor jo je videl,

se je zgrudil takoj na kolena in molil. Pa tudi Jožek je dolgo klečal pri mizi, sklenil roki in molil.

Drugi dan zarano je prišel slikar k svojima gostoma, z namenom: prositi ju, naj poizkusita delati sliko, namenjeno za kralja. Toda Gabrijel se oglasi: „Ni treba več nikakega poizkusa, ker moj brat ima sliko že gotovo.“ In slikar rado veden gre pogledat sliko, in ko jo zagleda, pade na kolena, se razjoče in jame moliti. Slikar ves prevzet zakliče: „Nihče na svetu še ni naslikal doslej takšne slike kakršna je ta. Kralj da za njo obljubljeno nagrado.“

In slikar se poda s sliko h kralju. Kralj skliče skupaj vso svojo rodbino, češ, naj pride ogledat sliko. In vsi s kraljem vred se zgrudijo na kolena ter jamejo moliti. Slikar je bil bogato obdarovan in proglašen za najbolj slovečega slikarja vse pokrajine; kralj ga je dal v kočiji odpeljati domu.

Med tem, ko se je slikar mudil pri kralju, sta se prijatelja dogovorila, da ne vzameta ničesar od tega, kar dá kralj slikarju za sliko in Gabrijel reče Jožku: „Od vsega vzemi samo dragocen prstan!“ Potem pa še doda, naj snubi slikarjevo hčerko za ženo, ker je bila zala, toda le pod tem pogojem, da tri noči ne bo doma prenočil.

Slikar je dospel domu ter poljuboval in objemal prijatelja samega veselja, ponujal jima zlata in srebra, ki ga je dobil od kralja. Toda nista hotela vzeti od tega ničesar razun dragocenega kraljevega prstana. Jožek je prosil slikarja za roko njegove hčerke, toda s pogojem, da prve tri noči po poroki ne bo doma spal. Slikar in

sporazum vedno huje pritiska. Sedaj je prepovedal zbiranje četverosporazumu sovražnih rezervistov. Da bo ta prepoved kaj izdala, je poslal četverosporazum svoje ladje v grška pristanišča in izkrcal čete. Zato je pač verjetno poročilo iz Carigrada, ki pravi: Poročila iz Aten pravijo, da je položaj Grške postal popolnoma nevzdržen. Želja grškega naroda, ohraniti si mir, se ne bo izpolnila. Računati je treba, da se bo Grška sredi oktobra morala pridružiti četverosporazumu. Venizela, ki dosledno snuje upor proti kralju, je četverosporazum priznal za uradni zastopnik Grške. Venizelova vlada ima svoj sedež na otoku Samos, kjer je prebivalstvo Venizelu priredilo ovacije. 200 grških kolonij v Rusiji in v Egiptu je poslalo Venizelu pozdravne izjave.

Položaj na bojiščih.

Preko Donave na južni breg dospele romunske čete so bile vržene nazaj čez Donavo, oziroma so bile uničene. Ta romunski prehod je bila popolnoma ponesrečena in zelo slabo pripravljena akcija. V Dobrudži so bili pa Rusi in Romuni v ofenzivi in poročajo, da napredujejo, bolgarsko poročilo pa pravi, da so bili napadi odbiti in je zadnji čas mirno.

Hude batine so dobili Romuni na Sedmograškem. Po popolnem porazu pri Sibinju je sledil romunski poraz pri Fogorasu ob Aluti. Avstrogrške in nemške čete generala pl. Falkenhayna so sovražnika v utrjeni postojanki na zapadnem robu gozda Persany popolnoma porazile. V rokah napadalcev je ostalo 28 poljskih topov, 2 težka topova in 13 infanterijskih topov. Ujeta sta bila dva častnika in 202 moža. Dne 7. oktobra so naše čete vdrle zvečer tudi v Braševu. Plena pri Braševu je bilo 1175 ujetnikov, 25 topov in mnogo drugega. Hudi boji so po gorovju Hargitta in Görgeny. Malo število ujetnikov pove, da so boji zelo krvavi.

Na ruski fronti so bili ruski napadi krvavo zavrnjeni, zlasti v Voliniji so imeli Rusi izredno krvave izgube. Na par točkah so naši celo napredovali.

Na Komenski planoti na Krasu je italijanska artiljerija silna, kakor menda dosedaj še ni bila. Po osemndnevni artiljerijski pripravi so začeli Lahi 9. t. m. splošen napad med Mirnskimi gradom in Dobrdomskim jezerom. Strašni ogenj naših fantov ni omajal. Odbili so silni napad in vse postojanke obdržali. Tudi na Tirolskem so boji.

Saraillova armada v Macedoniji je izvršila silen sunek s srbsko 60.000 mož broječo armado v smeri proti Skoplju. Srbom se je posrečilo, prekoračiti z nekaj bataljoni reko Črno. Boji se nadaljujejo.

Na Francoskem se ob Sommi vrši ljuta bitka med krajema Gueudecourt in Bouchavesnes. Nemci so tokrat vzdržali vse silne napade Angležev in Francozov in jim prizadjali hude izgube. Bitka se nadaljuje.

Nemški podmorski čoln obiskal Ameriko.

Berolin, 9. oktobra. Podmorski čoln „U 53“ iz Wilhelmshaven je došel v Newport in je preplul Atlantski ocean v 17 dneh. Od amerikan-

njegova hči sta k temu rada privolila, in Jožek je nateknil sprejeti dragi prstan na prst svoji nevesti.

Kmalu nato je bila sijajna Jožkova svatba s slikarjevo hčerko. Takoj prvi dan po poroki je rekel Jožek, da prve tri noči ne bo ostal doma, ker ima še nekaj nujnega opraviti. Mladi nevesti to ni bilo po volji, toda kaj je hotela, ko je pa bilo že vnaprej tako dogovorjeno.

Prijatelja sta torej na večer odšla, daleč v gorovje, na neki osamljen grič, na katerem je stala kapelica. Tu je Gabrijel v kapelici molil glasno naprej in Jožek je molil za njim. Ko se je približalo jutro, sta se podala domu, ne da bi bila trudna ali zaspala. Drugi večer sta se istakotako podala na pot. Toda Jožkova žena se je jela že vznemirjati radi tega, kaj da je to in kam da hodi? Vendar jo je oče potolažil. Tretji večer pa ga vendar ni hotela pustiti naprej; on pa ji je dejal, da je to zadnja noč in dolžnost, ki jo mora izpolniti. Ker ga pa le ni hotela pustiti, ji je ušel posili. In hčerka je prišla k očetu ter mu dejala, da gre za možem, ker mora vendar vedeti, kam da zahaja. Oče ji je branil, toda ona se na noben način ni dala odvrniti od svojega sklepa. Podal se je torej na pot ž njo tudi on, ker po noči ni hotel pustiti same. Šla sta skupaj oba, oče in hči, od daleč za prijatelja tjekaj h kapelici, kjer sta znovič molila kakor prejšnji dve noči.

„Nu, vidiš,“ pravi oče hčerki. „Ali ti nisem prav pravil? Kako bi se mogla podati na slabo

skega podmorskega čolna „D 7“ je bil spremljan v pristan. Poveljnik Rose je z admiralom Knightom izmenjal obisk in mu pri tem sporočil, da se pripravlja za odhod na večer. Dve uri po dohodu je „U 53“ zopet zapustil pristan, ne da bi bil dopolnil gorivo ali kak drug material.

Neupport, 9. oktobra. (Reuterjevo poročilo.) Nemški podmorski čoln „U 53“ je po vožnji 17 dni došel sem iz Wilhelmshaven. Menda je prinesel depeše za nemškega poslanika grofa Bernsdorfa. Čoln je bil v Neupportu 2 uri in je nato odplul, neznano kam. Ima dva topova in 8 torpednih cevi in telefonsko napravo na daljavo. Angleški poslanik v Washingtonu je obiskal državni oddelek in je baje protestiral proti temu, da je nemški podmorski čoln priplul v ameriški pristan.

Delovanje podmorskih čolnov.

Torpediran je bil norveški parnik „Trinidad“. 24 mož je bilo rešenih. Neki angleški parnik je bil na vožnji iz New-Yorka v Bordeaux torpediran. Dvajset mož posadke je bilo rešenih. Ameriško brodovje rušilec je zapustilo Neupport, da jih spravi na suho.

Za sklicanje državnega zbora.

Vse stranke v Avstriji so se izrekle za sklicanje državnega zbora razen nemških radikalcev, ki jih vodita posl. Pacher in Wolf. Nemški radikalci pa proti sklicanju državnega zbora

Po pravici so razni listi nemške radikalce hudo napadali, češ, da poslanci sploh nimajo pravice, izreči se proti državnemu zboru, ker jih je ljudstvo volilo le zato, da je v zbornici zastopajo. Le volilci sami imajo pravico izreči se proti državnemu zboru, česar pa seveda ne storijo, najmanj še v vojnem času, ko jih marsikje čelvelj žuli, pa nimajo inštanice, do katere bi se z uspehom obrnili.

Sedaj so se za sklicanje državnega zbora in delegacij izrekli tudi člani vseh treh skupin gosposke zbornice, ki so zborovali istočasno 6. okt. Zborovanja so bila zelo številno obiskana in so soglasno izdala naslednjo izjavo: „Splošni vojni položaj zahteva sodelovanje parlamentarnih korporacij. Posvetovanje o zunanji politiki ter nekaterih notranjepolitičnih vprašanj, posebno v vprašanju aprovizacije (oskrbovanje z živili), je postalo nujno potrebno. Zravnanje je treba pot do parlamentarne razprave teh stvari, in potrebno je, da se ustvarijo oni predpogoji, ki zagotovijo uspešen potek razprav. Takoj pa je mogoče in neobhodno potrebno, da se skličejo delegacije, katerih sklicanje je že zato nujno potrebno, ker morejo samo delegacije vzdržavati in izvajati v nagodbnih zakonih določeno obliko obravnavanja o skupnih stvareh monarhije.“ Zborovanja so naložila svojim predsednikom, da store v tem smislu primerne korake pri vladi.

Edini kakor razne stranke pa niso glede sklicanja državnega zbora vsi listi. Razen nemško-radikalnih listov so se izrekli proti tudi nekateri češki listi, „Čech“, glasilo češke združene katoliške stranke, ki pravi, da vršimo svojo dolžnost tudi brez parlamenta, če smo dosedaj tri leta in pol

pot?“ In skrila sta se za drevo, ne daleč proč od kapelice ter tiho čakala.

Ko je bil Gabrijel z molitvijo pri kraju, je prijel Jožka za roko, ga peljal k nekemu drevesu ter ga privezal z zlato verižico za vrat k drevesu in mu razprostrl roki po načinu križa. Jožek je izgubil zavest. Črez nekaj časa pa se je zavedel znovič ter rekel prijatelju, čemu ga ni pustil tako še dalje, ker se je počutil dobro! Sedaj je jel praviti prijatelj Jožku:

„Tvoja roditelja sta se pregrešila zoper Boga, radi tega dolgo nista imela otrok, in v dvajsetem letu bi imel ti poginiti. Na poti bil bi se ti pridružil hudoben tovariš, ki bi te bil zavedel v pogubo, zaradi tega sta bila tvoja roditelja zmerom otožna. Ker pa sta vedno molila zate in si ti bogoljubno živel, je bila molitev tvojih starišev uslišana, namesto slabega tovariša sem bil poslan k tebi jaz — jaz pa sem angel Gabrijel.“ Po teh besedah je angel izginil.

Jožek se je oziral okrog, toda prijatelja ni videl več nikjer. Namesto njega pa je našel za kapelico svojo ženo in njenega očeta, slikarja. Radostnega obraza so se vsi trije vračali domu in dajali hvalo Bogu.

Po kratkem času je slikar razdelil vse svoje premoženje med reveže in šli so vsi skupaj k Jožkovim starišem. Sedaj šele je nastalo pravo veselje, ko so stariši videli svojega dragega sina živega in srečnega. Pa so tudi živel v ljubezni in zadovoljnosti še mnogo, mnogo let.

izhajali brez njega. Toda vprašanje je drugo: Je pa bilo to za državo tudi dobro, da smo bili brez parlamenta, oblast brez ustavne kontrole? Sicer pa narodi, ki v tej vojski idealno vršijo svoje dolžnosti, nimajo samo ustavnih dolžnosti, ampak imajo tudi ustavne pravice. Tudi „Rodnykraj“, politično glasilo čeških agrarcev, se je oglasil s proti, češ: „Vojska se je začela brez državnega zbora. Danes, ko se morda vojska že bliža svojemu koncu, gotovo ni več potrebno, da bi imel državni zbor svoj delež na tem, kar se je dosedaj zgodilo in storilo. Poklicani činitelji bodo gotovo sami in radi nosili odgovornost ne le za vodstvo vojnih zadev, marveč tudi za vodstvo političnih stvari.“ Iz teh besed pa ne zveni pravzaprav prepričanje, da državni zbor ne bi bil potreben, ampak strah, da bi poslanci postali z vlado soodgovorni v nadaljnjem razvoju zadev, ki jih je začela na svojo roko vlada.

Brnski „Hlas“ opozarja na težkoče, da je 40 mandatov nezasedenih.

V „Neuösterreich. Korrespondenz“ pa piše „neki avstrijski parlamentarec“, da vprašanje državnega zbora ni nujno, ampak je sedaj najnujnejša naloga ta, da se vojska čim prej zmagovito konča; uređitev notranjepolitičnih razmer pa da je sedaj nemogoča, kar da bo mogoče le potem oktobra, to je, da bo vlada nov državni ustroj kratkoma do diktirala. „Sedanje avstrijske zbornice pa ministrstvo Stürgkh ne bo sklicalo,“ napoveduje ta neznan parlamentarec. To stališče se nam zdi prijetno, ne pa pravilno in najmanj v korist naše države. So za srečno, veliko in neodvisno bodočnost naše države in morda tudi za zmagovit konec vojske vprašanja, ki jih ne bode rešilo edinole zmagovito orožje, ampak je zato potreben tudi naš državni zbor, oziroma delegacije. Nihče drug se ne bo lotil takih vprašanj kakor edinole parlamentarne korporacije, ki so v to poklicane.

Parlamenta ne bo.

Iz dunajskih političnih krogov se nam poroča, da vlada ne bo sklicala državnega zbora. Pač bi vlada ne nasprotovala sklicanju delegacij, ako dobi primerno jamstvo, da se ne bodo vršile debate, ki bi vzbudile pri sovražnikih napačen vtis o notranjih razmerah monarhije. Ta jamstva morajo dati stranke v zbornici, katerih predsednike je sklical dr. Sylvester na 23. oktobra, kakor smo že poročali.

Dr. Groß odstopi.

„Bohemia“ izve z Dunaja, da je naznanil načelnik nemške narodne zveze, dr. Gustav Groß, da odstopi od vodstva nemške nacionalne zveze. Njegov odstop se izvrši v kratkem. Njegov naslednik postane baje državni poslanec Dobernig. Parlamentarna korespondenca dementira to vest.

Dnevne vesti.

Cenjene čitatelje opozarjamo na današnji za sedanjí čas važni inserat c. kr. avstrijskega vojaškega zaklada za vdove in sirote na zadnji strani.

Duhovniške vesti. Župnijski izpit so delali od 10. do 12. t. m. pri kn. šk. ordinarijatu sledeči gg. duhovniki krške škofije: Lovro Božič, provizor v Apačah, J. Broll, administrator v Celčah, Ferd. Huber, provizor v Višprijah, Alojzij Sponring, kaplan v Zg. Beli in Maks Schätzle, administrator v Molcbichl; župnija Borovlje je nanovo razpisana do 16. novembra, ker je edini kompetent za Borovlje umaknil svojo kompetenčno prošnjo. — V 3. in 4. letniku v bogoslovnici na Tanzenbergu je 38 gospodov bogoslovcev, od teh v 4. letniku 16. Prvega in drugega letnika, kakor znano, ni. — Dne 4. t. m. je umrl nagle smrti č. g. Anton Kolar, župnik v Št. Ilju pri Velenju. N. v m. p.!

Društvena vest. C. kr. visoka deželna vlada za Koroško je ustanovitev konference društva sv. Vincencija Pavlanskega pri sv. Lovrencu z odlokom z dne 22. sept. 1916, št. 8576/Präs. dovolila. Vsi katoliški možje imenovane predmetne fare sv. Lovrenca se vljudno vabijo, da se zanesljivo udeležijo ustanovnega zborovanja, ki se vrši v torek, 17. t. m. ob petih popoldne v pisarniških prostorih predmetne fare sv. Lovrenca (Celovec, Völkermarkterstraße št. 19).

5. nemško vojno posojilo. Wolffov urad poroča: Državni tajnik državnega zakladnega urada grof pl. Roedern je sporočil, da znaša podpisano 5. vojno posojilo 10 milijard 590 milijonov mark. Všteti niso podpisi na bojiščih in v inozemstvu. Svota vseh peterih podpisanih vojnih posojil prekaša znesek 46½ milijarde mark.

Grof Stürgkh pri cesarju. Dunaj, 8. okt. Cesar je danes opoldne sprejel ministrskega predsednika Stürgkha v Schönbrunn v daljši posebni avdienci.

Kolekovanje prošenj za oprostitev od črno-vojniške službe. Finančno ravnateljstvo razglašja,

da morajo biti odslej naprej kolekovane s kolkom po 1 K za vsako polo vse prošnje za oporitev črnovojnikov od črnovojniške službe.

Tudi na krušne karte ne bodo smeli gostilničarji dajati kruha gostom v Celovcu in okolici. Tako ukazuje nova odredba, kakor se nam poroča. Kdor bo hotel torej v gostilni jesti kruh, si ga bo moral prinesiti seboj, če ga bo imel. Potniki bodo morali pač brez kruha ostati, ker ga seboj pač ne morejo nositi.

Nadaljno dobivanje podpore za svojce invalidov. S potrdilom občine, kjer bivajo, morajo invalidi dokazati, da ne morejo z delom sebe in svojcev preživiti in da tudi od drugod ne dobivajo zadostnih dohodkov. Nadalje morajo z vojaškimi listinami dokazati svojo pohabljenost in da se je njihova prejšnja delavna zmožnost vsaj za 20% zmanjšala. Če se to ne da povzeti iz vojaških listin, mora biti to dognano od pristojnega okrajnega zdravnika. V nasprotnem slučaju bi se nadaljna podpora ne priznala več in bi se vstavila.

Pivo je v Celovcu gotovo predrago, pa tudi preslabo, zato je začelo v gostilnah ostajati. Da ga odpravijo, so začeli dne 8. t. m. trije gostilničarji vrček namesto po 56 vinarjev po 50 vinarjev prodajati. Prepričani smo, da kljub temu ne prodajajo piva sebi v škodo.

Poštni uradi sprejemajo zaenkrat pri vplacilih v prometu se nahajajoče polovice in četrtinke dvekranskih bankovcev, če se dadó spoznati kot deli pristnih bankovcev in se morda niso kako samovoljno popačili, za 1 K, oziroma 50 v.

Ponesrečil se je 50 let stari skladiščni delavec Jakob Stulnik iz St. Ruperta pri Celovcu, ko je odkladal telegrafске droge. Ponesrečenca, ki mu je drog zdrobil desno nogo, so prepeljali v deželno bolnišnico.

Profesor Bogumil Remec, bivši ravnatelj slovenske trgovske šole v Ljubljani, je začetkom šolskega leta odšel na gimnazijo v Novo mesto, kakor poroča „Slovenec“. G. profesor ima za združno vzgojo mnogih koroških mladenčev veliko zaslug. S tega stališča njegov odhod iz Ljubljane bridko obžalujemo.

Slovenski fantje na koroški fronti nam pišejo z dne 4. oktobra: Srčno nam pozdravljeni, cenjeni gospod urednik! Kakor še nikoli prej, kar traja vojska, smo danes na god našega presvitlega cesarja skupaj, mnogo nas je znancev in prijateljev iz Podjunske doline. Skoro vsi dobivamo redno Vaš list „Mir“, čeravno nimamo vsi naročenega. Nekateri ga dobe od domačih gospodov župnikov, nekateri od svojih bratov in sešter in tako zvemo tudi na bojišču domače novice in kako se godi našim orožnim bratom na drugih bojiščih. Vsako soboto že željno pričakujemo, kdaj nam prinese ordonanca pošto in ž njo tudi „Mir“. Še z večjim veseljem bomo pa pozdravili tisto število, ki nam bo naznanila, da bomo mogli zopet zapeti narodno: „So fantje se z vojske vrnili.“ Srčno pozdravljamo tudi vsa podjunska dekleta! Jurij Nachbar, kuhar pri baonštabu, P. Domej, topničar, M. Lipuš, pešec, Fr. Leitgeb, desetnik, Pavle Bricman, četovodja, M. Brutej, poddesetnik, Avgust Čebalar, topničar, Jernej Žmahar, kuhar pri polkovnem trenu, Pavle Razpotnik, pešec, Nandi Žamlek, pešec, Urban Sadjak, pešec, Florijan Sadjak, pešec, Jernej Kerbic, Franc Thaler, pešec, Urban Božic, pionir, Jakob Mišic, pešec. (Vsem našim fantom iskrene pozdrave od nas in vse domovine! Ured.)

V Bosni jedo meso, kadar se mi postimo, ker sta bila oba brezmesna dneva zopet odpravljena. Prepričani pa smo, da se ob petkih v Bosni, kjer je dosti mesa, bolj postijo kakor na Dunaju višji sloji, kjer je našla komisija pri pregledovanju ob petkih čudovito veliko mesnih jedi, čeravno gre za meso na Dunaju bolj trdo.

Prisilna oddaja divjačine. Izšla je ministrska odredba, ki določa, da morajo lovski opravičenci oddati od vse divjačine, ki jo v lovski sezoni postrele, primeren delež posebnim prevzemnim mestom za dobrodelne naprave, vojne kuhinje, organizacije konzumentov. Oddati bo 40 odstotkov zajcev, če jih je bilo ustreljenih nad 100 in do 500, potem 60 odstotkov, če jih je bilo ustreljenih nad 500 do 1000 in 90 odstotkov še tistih, kar jih je bilo ustreljenih nad 1000. Srn itd. je treba oddati tretjino ustreljenih, če jih je bilo ustreljenih nad 3. Plačevali bodo srne po 3 K 50 vin. kilogram, zajce pa po 4 K 50 vin. Odredba je stopila v veljavo z dnevom razglasa.

Gospodarske novice.

Nove cene za klavno živino. Koroška vnovčevalnica za živino je nastavila za klavno živino nove cene, veljavne z dne 6. oktobra: a) Klavna živina: pitani voli, 50% izrabe 3 K 40 v do 3 K 50 v, nad 48% izrabe 3 K 30 v do 3 K 40 v, klavni voli, druge kakovosti 3 K 10 v do 3 K 30 v, klavni voli tretje kakovosti 2 K 90 v do

3 K 10 v, biki in junice prve kakovosti 3 K 10 v do 3 K 30 v, druge kakovosti 2 K 90 v do 3 K 30 v, tretje kakovosti 2 K 70 v do 2 K 90 v, krave prve kakovosti 2 K 90 v do 3 K 10 v, druge kakovosti 2 K 60 v do 2 K 90 v, tretje kakovosti 2 K 40 v do 2 K 60 v, teleta, živa, prve kakovosti 2 K 80 v, druge kakovosti 2 K 50 v, teleta, zaklana, mrzla tehtana, kratkonoga, prve kakovosti 4 K, druge kakovosti 3 K 60 v, klavne ovce, žive, prve kakovosti 1 K 80 v do 1 K 90 v, druge kakovosti 1 K 60 v do 1 K 80 v, zaklane, mrzle tehtane 2 K 80 v do 3 K 50 v, svinje za meso, žive 40 do 70 kg 4 K 50 v, 70 do 100 kg 4 K 70 v, nad 100 kg 4 K 80 v, svinje za meso, zaklane, mrzle tehtane 5 K 20 v do 6 K, pitane svinje, žive, 100 do 150 kg 5 K 50 v, nad 150 kg 5 K 80 v, po Kūbanyaški uzanci 6 K 80 v. b) Porabna živina: Vprežni voli do 3 K 40 v, proti zadnjemu noseče krave in telice 3 K 20 v do 3 K 40 v, sveže mlekarice 3 K 30 v do 3 K 50 v, junčki in teličke pod 2 letoma 3 K 10 v do 3 K 30 v, prasci pod 25 kg teže 6 do 7 K, nepitane svinje 25 do 40 kg 5 K, nad 40 kg 4 K 50 v. c) Divjačina: Jeleni in divje koze, kilogr. 2 K 40 v do 3 K, srne kilogr. 3 K do 3 K 60 v, zajci eden po 4 K do 6 K.

Svarilo proti špekulaciji z zemljišči. C. in kr. poveljnik vojne skupine nadvojvoda Evgen je glede na dejanske dogodke sklenil, da svari pred brezvestno špekulacijo z zemljišči, ki poizkuša zapeljati kmečko prebivalstvo pod napačno pretvezo k prodaji zemljišč, češ, da so zemljišča vsled vojske postala manj vredna. Nasproti takemu nepoštenemu postopanju naj se nastopi z vso strogostjo; moštvo naj se pouči, da vojska vrednosti zemlje in zemljišč ni le znižala, marveč da je še vedno višja. Od prodaje se zato najodločnejše odsvetuje. Iz pisem ali iz vprašanj vojakov znani slučajji kake nameravane zemljiške špekulacije ali zapeljevanja na prodajo zemljišč se bodo takoj naznanili pristojnemu civilnemu sodišču in istočasno tistemu okrajnemu glavarstvu, kjer leži posestvo. Poljedelsko ministrstvo je glede na navedeno svarilo c. in kr. poveljnika vojne skupine, nadvojvoda Evgena, opozorilo politične deželne oblasti, da so dolžni zastopniki političnih okrajnih oblasti, ki so odposlani v prometno komisijo zemljišč, da pozorno pazijo na take pojave in da naj v danih slučajjih glasujejo proti prodaji.

Družba sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar pričela razpošiljati družbene knjige za leto 1916. Cenjeni udje prejmejo letos naslednji književni dar:

1. Koledar za leto 1917.
2. Podobe iz narave, 1. zvezek.
3. Zgodovina slovenskega naroda, 6. zvezek.
4. Svetloba in senca. (Slov. Večernic 70. zv.)
5. Resnice za večnost. (Molitvenik.)

Družba se bo potrudila, da častiti udje prejmejo knjige kolikor mogoče hitro, ali po železnici, ali po pošti.

Letošnje knjige se bodo razposlale po sledečem redu:

1. Krška škofija.
2. Razni kraji.
3. Lavantinska škofija.
4. Ljubljanska škofija.
5. Goriška nadškofija.
6. Tržaško-koprška škofija.

Ker je vsled vojske promet na Goriško še vedno zelo otežkočen, prosimo vse č. gg. poverjenike Goriške nadškofije, katerim je v sedanjih razmerah omogočeno prejemati tovarnega blaga, da nam po dopisnici naznanijo, po kateri poti in na katero pošto v manjših (5 kg) ali večjih (do 20 kg) zavojih ali na katero železniško postajo naj jim pošljemo družbene knjige.

Vsak družbenik naj prejme svoje knjige v tisti župniji, v kateri se je vpisal.

Na poznejše izpremembe stanovišča se pri tolikem številu družbenikov ni moglo ozirati.

Cenjene gospode poverjenike nujno prosimo, naj z ozirom na sedanje izredne prometne razmere po prejemu „aviza“ pošljejo takoj po knjige na železniško postajo, da ne bo sitnih reklamacij, ki povzročajo Družbi samo zamudo in nepotrebnih stroškov. Vsem č. gg. poverjenikom, ki prejmejo po več zabojev, vljudo naznanjamo, da se nahaja zapisnik udov vedno v zaboju z najnižjo številko.

Vsakemu zavoju so tudi priložene vpisovalne pole Družbe sv. Mohorja za prihodnje leto.

Stroške, katere so imeli č. gg. poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti.

One č. gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim prej pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebne prostora.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Tuberkuloza.

Tuberkulozni vojaki.

Naš umrli prestolonaslednik je pri otvoritvi higijeniške razstave izustil pomenljive besede, da je človek najdragocenejši kapital države. Resnico tega izreka občutimo prav posebno sedaj v vojski, ko smo izgubili toliko tega kapitala.

Koliko ljudi je uničilo orožje, koliko ljudi so ugrabile bolezni! Stara izkušnja, ki bo obveljala tudi v tej vojski, pravi, da pogine v vojni mnogo več ljudi vsled bolezni, kakor vsled ran. In prav tako resnično je, da bo po končani vojski mnogo več ljudi trpelo na posledicah bolezni, kakor na posledicah ran. Število vojnih invalidov nas plaši, še bolj pa nas plaši misel, kako naj jih preskrbimo.

Delanezmožni invalidi vendar ne morejo ostati prepuščeni sami sebi! Treba je, da zanje kaj storimo. Saj so tudi del dragocenega kapitala države. Tu je torej treba ravnati tako, kakor z drugim kapitalom, kadar postaja pičel. Štediti je treba in rešiti, kar se še rešiti da. Tudi pri najmanjših stvarih je treba varčevati. Če uporabimo to pravilo pri človeku, je torej treba, da ne štedimo le s polnovrednim, temveč tudi z manjvrednim človeškim kapitalom, manjvrednim vsled bolezni in ran. Podvzati se moramo, da ga ohranimo in zopet napravimo za polnovrednega člana človeške družbe. Pri ranjenih to vsakdo uvideva in v resnici dela država in privatna blagotvornost že od pričetka vojske sem na to, da postanejo invalidi te vrste v ortopedijskih bolnišnicah in invalidnih šolah zopet delazmožni in polnovredni ljudje.

Drugače pa je pri invalidih vsled bolezni. V večini so sicer, vendar se pri njih ne spozna na prvi pogled, da je vojska vzrok njihove invalidnosti. Tudi tu je treba državi še mnogo storiti, pa tudi človeška družba mora pomagati.

Med boleznimi zopet je tuberkuloza, ki provzroča v vojski največjo škodo. Že v mirnih časih velja načelo, da je tuberkuloza kuga, ki zahteva več žrtev, kakor jih je kdaj zahtevala kaka vojska. Od davnih časov sem pa je znano, da se tuberkuloza po navadi pojavlja med 18. do 35. letom in da nje razvoj pospešujejo napor in pomanjkanja. Teh pa je v vojski več kakor preveč. K temu še pride, da se v ljudski vojski, pri moštvenih pozivih, h katerim nas je prisilila premoč sovražnika, ni moglo tako strogo izbirati vojakov in da so torej mnogi odšli na bojno polje, ki so imeli kal bolezni že v sebi in pri katerih je potem tuberkuloza izbruhnila v vojski.

Za te moramo skrbeti, ko se vrnejo!

Zanje moramo zgraditi zdravilišča. Kajti tuberkuloza je ozdravljiva, če omogočimo bolnikom, da bivajo dalj časa v zdravilišču. Toda še drug namen nas vodi pri ustanavljanju takih zdravilišč za bolne vojake. Znano nam je, da razširja tuberkulozo izključno le bacil tuberkuloze, ki se v velikih množicah razplodi v pljučih bolnikov in ki ga ti s svojimi izmečki povsodi razpršujejo po zraku. Z zrakom ga vdihavajo drugi ljudje, posebno otroci, ki se tako okužijo s to nevarno boleznijo. Vsak jetični, ki ga nastanimo v zdravilišču, izbudi svojo nevarnost kot razprševalec bacilov, dokler ne ozdravi, ali vsaj dokler se ni navadil, tako postopati s svojimi izmečki, da ti ne škodujejo več bližnjikom.

Nam vsem mora torej biti ležeče na tem, da se za vračajoče se vojake čim prej zgradi zadostno število zdravilišč. — Ko mine enkrat vojska, nas bo navdajalo s posebnim zadoščenjem, da bomo v Avstriji, ki je doslej glede boja proti tuberkulozi zaostajala za drugimi državami, imeli primerno število zdravilišč za tuberkulozne, kajti sedaj za vojake zgrajena zdravilišča bodo potem kot javna zdravilišča služila vsemu prebivalstvu. S tem se bo zmanjšalo število smrtnih slučajev za tuberkulozo in se bo podaljšala povprečna življenska doba v Avstriji.

Vse to lahko dosežemo, če se sedaj pohitimo z delom in če moralčno in finančno podpiramo od naše vlade zasnovane naprave proti jetiki, ki jih ima izvesti „Avstrijska zveza za boj proti tuberkulozi.“

Dr. Crusius.

Književnost in umetnost.

Nedeljski evangelji s kratko naobračbo zlasti v korist krščanskim vojakom. Poročali smo že o tej knjižici in jo toplo priporočali. Knjižica obsega v mali žepni obliki 93 strani in stane 25 v. Stavil jo je g. Josip Zidanšek, ravnatelj deškega semenišča in profesor bogoslovja v Mariboru. Naslov za naročila je: Knezoškofijska pisarna v Mariboru. Sedaj je izšla v založbi kn. šk. ordinarijata lavantinskega enaka knjižica v nemškem jeziku „Sonn- u. Festtagsevangelien mit erklärenden Zuspruchen“, ki jo je sestavil profesor bogoslovja Mat. Slavič. Knjižica obsega 128 strani in stane 30 vinarjev. Naobračba je v nemški knjižici nekoliko obširnejša, vsled česar je knjižica nekoliko debelejša in za 5 vin. dražja kakor slovenska.

Slovensko-italijanska slovnica za Italijane, spisana od Marije Gregorič. Cena 3 K. Izdal J. Štoka v Trstu. To je prav praktična slovnica za Italijane, ki se hočejo naučiti slovensko. Italijanska in slovenska javnost jo je prav toplo pozdravila. V drugi izdaji bi želeli le še malo obširnejši besednjak.

Raznoterosti.

Pri generalisimu Joffreu. Odlični ruski časnikar Nemirovič-Dančenko, čigar specialiteta so vojna poročila, je priobčil sedaj izvestje o dnevu, ki ga je preživel pri francoskem generalisimu Joffreu. Komaj se zdani, vstane Joffre in gre v pisarno, kjer ga že čakajo njegovi glavni sotrudniki. V tej sobi ni ne črnih ne telefona. Kar mora spisati, to spiše z velikim svinčnikom, telefonirati pa sploh ne mara, nego hoče z generali vse ustno opraviti. Ob 7. zjutraj pride general Castelnau in poroča o vseh važnih dogodkih minole noči. Joffre si da potem poročati o vseh diplomatičnih vesteh in določi na to, na podlagi vojaških in diplomatičnih vesti, kaj storiti. Vsak dan ob 10. dopoldne se pelje Joffre s svojimi spremljevalci v treh avtomobilih na fronto, namreč tja, kjer so bile zaukazane operacije. Tekom 24 mesecev vojne je Joffre prevozil v avtomobilu nad 150.000 kilometrov. Tudi v avtomobilu nadaljuje svoje delo. Na najvažnejših točkah gre Joffre vselej v prve linije in izprašuje vojake za njih želje in tudi za njih mnenje o operacijah. Vsako novo iznajdbo, ki jo ponudijo armadi, preišče sam. Redno sprejema Joffre tudi zastopnike zavezniških armad. Joffre ne puši in pije skrajno malo. Neuradno ne govori nikdar o vojni, za razvedrilo pa čita najraje humoristične liste in se zna prav pristržno smejati, zlasti če mu pride v roke dobra karikatura.

Prodaja lesa.

Župnišče v Žitarivasi prodaja na ravnem, blizu ceste ležeči parceli v obsegu 1,8 ha stoječi les.

Ponudbe na župniški urad v Žitarivasi do 1. dec. 1916.

Vzgojišče za deklice (internat)

čč. šolskih sester v „Narodni šoli“ v št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem se priporoča p. n. slovenskim staršem. Sprejmejo se deklice, ki želijo obiskovati v hiši se nahajajočo **štirirazredno ljudsko šolo**; potem večja, vsaj 16 let stara dekleta, ki dobivajo popolnega pouka in navodila v vseh **za gospodinje** potrebnih stvarih. — Na svoji četrt ure od „Narodne šole“ oddaljeni pristavi sprejmejo čč. šolske sestre tudi nekaj **dečkov**, ki želijo obiskovati „Narodno šolo“, v vzgojo in oskrbo. Šolsko leto se prične dne **4. novembra 1916.** Plačilo 30 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem.

Kdor hoče svojcem na bojišču s posebnim

praktičnim darom napraviti veliko veselje, naj naroči mojo poceni garnituro za bojišče

obstoječo iz sledečih, za vsakega vojaka nepogrešljivih reči:

- 1 **zapestna ura** s kazalom iz radija, se ponoči sveti, dobro Anker-kolesje, s 3 letnim jamstvom,
- 1 **vojaška žepna svetilka** z baterijo, električna luč v žepu,
- 1 **samobrivni aparat**, elegantno izdelan, s katerim se lahko dobro in hitro brije,
- 1 **žepni vžigalnik za bojišče**, ki da takoj ogenj ob vetru in dežju, ne potrebuje bencina,
- 1 **patentiran napolnjen peresnik**, piše vijoličasto, brez tinte, brez svinčnika, samo da se pomoči z vodo,
- 1 **vojaški žepni nož** iz Solingerjevega jekla z dvema rezaloma in 1 čepovlakom,
- 1 **vojna denarnica** s tremi predalčki in trdnim zaklepom.

Te reči, posamezno nakupljene, bi stale 35 kron, le zavolje velike zaloge prodajam to popolno garnituro, vse navedene reči skupaj za samo

20 kron

po povzetju (po vojni pošti denar vnaprej).

Jakob König, Dunaj, III/208, Löwengasse Nr. 37a.

Pošteno slovensko **deklo**, Marijina družabnica, želi priti v službo v kakšno župnišče kot kuharica. Naslov pri upravnistvu „Mira“.

C. kr. avstrijski vojaški vdovski in sirotinski zaklad

pod Najvišjim pokroviteljstvom Njega cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva.

Oddelek: Vojno zavarovanje.

Deželni urad: Celovec.

Kako moremo zmanjšati bridke izgube, ki nam jih nalaga vojna dolžnost?

Le z zavarovanjem v vojni službi nahajajočih se svojcev — **za slučaj smrti** — **proti invaliditeti** — ali pa tudi za oba slučaja. Torej je brezpogojna potrebnost za vsako družino, da svojce zavarujejo, da morejo v danem slučaju imeti malo svoto. Letna premija znaša za vsakih 1000 K zavarovane svote:

1. Pri zavarovanju za slučaj smrti:

a) za aktivnega vojaka ali rezervista	K 70—
b) za črnovojnika	„ 45—
c) za vojne ujetnike	„ 60—

2. Pri invaliditetnem zavarovanju:

a) za aktivnega vojaka ali rezervista	K 70—
b) za črnovojnika	„ 55—

Če se obojno zavarovanje obenem sklene, se zniža premija za vsako zavarovanje za $\frac{1}{2}\%$ zavarovane svote. — Nobena zdravniška preiskava! Vsakdo more skleniti zavarovanje kakega na bojišču nahajajočega se vojaka.

Stranke, ki dobivajo podporo, morejo odplačati premijo v 10 polmesečnih obrokih, ki se jim pri c. kr. davkariji od podpore odtegnejo. Občinam, društvom, tvrdkam se zavarovanje njihovih revnih svojcev od **oblasti** priporoča.

Vsakemu je jasno, da država ne more poravnati vse vojne škode, davki in naklade bi morale neizmerno narasti, zato se naj vsak sam zavaruje. Pa **brez obotavljanja**, vsak dan nam more prinesiti hudo poročilo o naših ljubih.

C. kr. avstrijski vojaški vdovski in sirotinski zaklad.

Oddelek: Vojno zavarovanje.

Deželni urad: Celovec, Paulitschgasse 15.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.